

[Lembourn.]

det sådan, som man hævder, at når Danmark kommer ind i et fællesskab med nationer, som er store sprogområder og med dominerende hovedsprog, så vil det danske sprog have svært ved at overleve? Historisk set er det ikke nogen ny situation. I middelalderen levede vi i et europæisk fællesskab. Den bærende kulturstand var kirken, og den havde et fælles europæisk sprog, nemlig latin, og ligegyldigt hvor kirkens udsendinge kom, så talte man det samme sprog. Latin spillede en meget væsentlig rolle i den stand, som bar dansk kultur på det tidspunkt, og selvfølgelig trængte latinske ord ind i det danske sprog. Men det betød ikke, at dansk forsvandt. Tværtimod, det betød en sproglig bevidsthed om dansk. Man reagerede imod det, man optog mange latinske ord i sit sprog; man fik udvidet sit glosarium, og man blev sig bevidst, hvad dansk var.

Det samme skete i det 17. og i det 18. århundrede, hvor den daværende bærende kulturklasse blev uddannet ved franske og tyske universiteter. Fransk og tysk var det sprog, som blev anvendt af overklassen og administrationen, og derfra trængte det ned. Sådan var det dengang, sådan udviklede kultur sig dengang. Man satiriserede over det dengang og sagde, at man talte fransk til sin kone, tysk til sin hund og dansk til sit tyende, og man kunne måske tænke sig, at det havde den virkning, at der ikke blev så forfærdelig meget dansk tilbage. Hvad skete der? Man reagerede imod dette. Man optog en lang række tyske og franske ord i sproget. Man udvidede sit sprog, antallet af ord, hvilket er meget afgørende for, at man kan udtrykke sig rigt. Man blev sig bevidst, at der var noget, der hed dansk.

Nu er vi altså i den samme situation. Vi går ind i et europæisk fællesskab. Vi møder de store sprog, vi får mere med dem at gøre, end vi har haft hidtil. Hvorfor skulle der komme en helt anden reaktion, end der er kommet tidligere?

Det hævdes også, at dansk kunst får svært ved at klare sig i konkurrencen. Ja men hvordan er dansk kunst opstået? Næsten alt, hvad vi har af dansk kunst, er inspireret fra Europa. Vi fejrer i år det kgl. teaters 250 års jubilæum. Hvordan er det blevet til? Den danske skueplads opstod på et tidspunkt, hvor der kun fandtes tyske, italienske

og franske teaterturneer i Danmark. Der fandtes intet dansk skuespil, intet dansk teater, og den første skueplads, vi fik, ansatte udelukkende tyske skuespillere og opførte Haupt- und Staatsaktioner, og den første komediedigter, Holberg, lærte metieren hos Molière. Ikke desto mindre er der vel ingen, der vil påstå, at Holberg ikke er en typisk dansk dramatiker. Og der er vel ingen, der vil påstå, at vort teater, trods det at det stammer udefra, ikke er et dansk teater. Vores ballet er skabt af en søn af Antoine Bournonville, han er udlært ved den franske ballet; ikke desto mindre har han skabt en dansk ballet, som kan rejse verden rundt og vise danske ballettraditioner.

Da i sin tid det daværende Christiansborg skulle udsmykkes, viste det sig, at der ingen danske malere, billedhuggere eller grafikere fandtes, og man måtte importere dem fra Frankrig og Tyskland. Det gjorde man så, og de arbejdede i den gamle bygning. De spurgte så, om ikke det var muligt, at man kunne få nogle elever, for der måtte jo oplæres danske kunstnere, men der fandtes ingen danske bildende kunstnere. Så henvendte man sig til den enevældige konge og foreslog ham at oprette et akademi for skønne kunster, og det gjorde man. Alle lærerne var franske og tyske, og den mest dominerende af dem var Saly. I øvrigt er også den bedste danske rytterstatue, vi har, lavet af Saly. Der er vel ingen, der vil påstå, at vi ikke har en dansk malerkunst, og at vi ikke har en dansk billedhuggerkunst.

Den samme konge ville også gerne have noget musik til sit hof, men der fandtes ingen danske musikere i Danmark. Meget passende var hofkapellet i Kassel gået fallit, så man kunne importere det billigt. Det gjorde man så, og så fik man nogle musikere, og de opdagede ganske ligesom de franske malere, at her var ingen danske musikere. Derfor foreslog de, at man oprettede et musikonservatorium, og det gjorde man så, udelukkende med tyske lærere. Der er vel ingen, der vil påstå, at vi ikke har dansk musik.

Men tager vi så den danske litteratur, har vi dér haft to guldaldre. Den første var inspireret af en tysk professor, som kom fra universitetet i Kiel og på tysk holdt nogle forelæsninger om den tyske romantik, nem-